

הלכות ערובי תחומין סימן תט

וערובו * במקום אחד (ח) כדי שיהיה אפשר לו לאכול (ט) בין השמשות, לפיכך אם נתפנן לשבת ברשות הרבים והניח ערובו ברשות היחיד או ברשות היחיד והניח ערובו ברשות הרבים, אינו ערוב, שאי אפשר לו להוציא מרשות היחיד לרשות הרבים בין השמשות אלא בעברה, יאכל אם נתפנן לשבת ברשות היחיד או ברשות הרבים והניח ערובו בכרמלית או שנתפנן לשבת בכרמלית והניח ערובו ברשות היחיד או ברשות הרבים, הרי זה ערוב, שבשעת קניית הערוב שהוא בין השמשות מתר להוציא ולהכניס מכל אחד משתי הרשויות לכרמלית לזכר מצוה, (י) שכל דבר שהוא מדברי סופרים לא גזרו עליו בין השמשות (יא) במקום מצוה או בשעת הדחק: ג' ונתנו בראש הקנה או הקונדס הצומחים מן הארץ, אינו ערוב, המפני (יב) שמאחר * שהם רפים ונוחים לקטם * ויתחייב (ג) חטאת, גזרו בהם (ואם הם רפים (ג) כנרק, עין לעיל רש סימן שלו) אפלו בין השמשות, אפלו במקום מצוה; (יד) ואם היו תלושים ונעוצים, (טו) הרי זה ערוב: ד' (טז) ונתנו במגדל ונעל בפניו ואבד המפתח מבעוד יום או שגפלו עליו גל, אם יכול להוציאו ובלא עשיית מלאכה דאורייתא, הרי זה ערוב: ה' (יז) כל המניח ערובו (יח) במקום, יש לו במקום

באר היטב

אמות ונושאים אותו בהמות, וכול לטל הערוב בפשוטי כלי' עין שאין בה רוב ספח ולתבאיו אצלו, מ"א: (ג) חטאת. וה"ל כשמיני ערובו ברה' רחוק ח' אמות

משנה ברורה

לש שם עצם כשעורה יתחנה, ועצם גדול יראהו: **ב (ח) כדי שיהיה אפשר וכו'.** דהא טעם הערוב, משום דנחשב כאלו קבע דירתו שם: **(ט) בין השמשות.** שהוא זמן קניית ערוב, תחלת שבת: **(י) שכל דבר וכו'.** ומבאר בש"ס, דאף אם נותן ערובו על גבי אילן שהוא למשה מעשרה ספחים והוא נתפנן לשבת למטה בארץ שהוא רשות הרבים, אף שיש בזה שני שבותים* אס' יטל הערוב מן האילן: **אחד, (י) שהוא מפרמלית לרשות הרבים (דהאילן פרמלית הוא), ועוד,** שהוא משמש כאלו שהוא מחבר, אפלו הכי הרי ערוב, מטעם דלא גזרו (יז) על שבותין בין השמשות. ומכל מקום יש שבותין שגזרו אף לענין זה, וכדלקמה בסעיף שאמר זה: **(יא) במקום מצוה.** וערובי תחומין חשיב במקום מצוה, דהא אין מצרין אלא לזכר מצוה, גדלקמן בסימן חטו: **ג' (יב) שמאחר וכו'.** ורצה לומר, אף דבהניח ערובו כאלו, דיש בו נמי משום שבות, דמשמש כאלו, ואפלו הכי הרי ערוב, דלא גזרו בין השמשות במקום מצוה, וכו', מכל מקום קנהה שהוא רך ודק, (יג) קרוב שיכאוב לידי קטימה בשעה שיכאוב לטל ערובו וקטימה ממחבר הוא בלאכת קוצרה), וגזרו אף בין השמשות, (יד) וכן הדין בהניח ערובו ברשות הרבים רחוק (יז) שמונה אמות ממקום שנתפנן לשבת שם דאינו ערוב, דאין מתייבא לתבאיו אצלו בין השמשות* פחות פחות מארבע אמות, דהוא קל לבוא לידי חיוב חטאת, שישלשנו ארבע אמות שלמות ברשות הרבים: **(יג) פלגין.** ורצה לומר, שהם רפים ביותר, דאז יש לומר דדין נרק יש להם, ולא גזרו בהם משום השתמשות במחבר ולא משום שמא יקטם: ונתבאר זה בסימן שלו, עין שם במשנה ברורה סעיף קטן יד וטו: **(יד) ואם הרי תלושים.** ומקרי (טו) אפלו בגובה יותר מעשרה ועומדין ברשות הרבים, ורק (טו) שלא יתנה בהן ארבעה ספחים, דאז אין עליהם שם רשות היחיד, והוא הדין ברחב ארבעה ורק שהן פחותין מעשרה ספחים בגבה, שאין נחשבין רק לכרמלית: אבל אם הניח קנהה שהוא בגובה עשרה ספחים ונתב ארבעה ספחים, שהוא רשות היחיד גמור, לא הרי ערובו* אם נתפנן לשבת למטה בארץ שהוא רשות הרבים, דיש למלאכה דאורייתא רובת ארבעה ורק **(טו) הרי זה ערוב.** דכנה אפלו יקטם, גם כן ליא אסור דאורייתא; ויש אומרים דאף אסורא דרבנן לית בהלוש, עין אליה רבתי: **ד' (טז) נתנו במגדל וכו' שגפלו עליו גל וכו'.** עין לעיל בסימן שצד סעיף ב וג' לענין ערובי תצרות, דשם במשנה ברורה ובאור הלכה מבאר כל פרטי הדינים*, והוא הדין (יז) הקא: **ה' (יז) כל המניח וכו'.** שמקום ערובו קנהה לו ארבע אמות תמיד (יח) סביביו, לכו האלפים שנותנין לו לכל רוח: **(יח) במקום.** הינו בכל מקום שאין מקו חציצות, דבמקו חציצות

שער הצינן

(י) רש"י שם, דהא על פירוש רב רבא ארבעה מקרי (שהוא פרמלית), דליפוך לעולה מעשרה אין ערוב ערוב: (יא) פשוט דזה דוקא בשבותין של שבת, אבל בעברה אסרת אף ונתנן אין הפר כלל מחמת בין השמשות, וכמו בבית הפנס דלעיל. ולשון הטור בריש סימן אינו מוזקק לפרש: (יב) מגיד משנה, דבשבות הגרוב למלאכה גזרו אף ביד השמשות. וברש"י כתב דבנדאי יבוא לידי קטימה, ואפשר דלאו דוקא הוא אלא רוצה לומר קרוב: (יג) מגיד משנה בשם הרשב"א וחספוא דלא כרש"י: **(ד) אכל פחות משמונה אמות כשר,** דהנותן ערובו יש לו מקום שביטה ארבע אמות, וקצא מטלטלו רק פעם אחת פחות מארבע אמות* (מ"ז) אחרונים: **(טו) דלא בעינן שיהיה הערוב מנח על מקום ארבעה,** כן כתב הרא"ש והעיקר והוא האחרונים: (פ) כמו שפכת הטור: (ס) כן מוכח בה"ג בסימן תח ה"ל, וכן הוא ברבנו יונה ושארי פוסקים, דמקום שביטתו הוא ארבע אמות וסביביו נותנין לו האלפים אמה לכל רוח. וכתב המגיד כתב דנותנין לו ארבע אמות לכל רוח או לאינה רוח שיערה, וצריך עיון:

ג שם בפשטה דמקרי ד שם בגמרא כוונת ד משנה שם ל"ד ה שם דמקרא ו משנה שם ל"ד וצמחי לעיל בסימן שד ז שם בגמרא ל"ב באוקמא דרבי

באור הלכה

בו אסור הנאה הרי ערוב, דאף דקרוב תופס סביביו ארבע אמות, הוא רק מדבקנו וימור לצמד שם באהל ורוק, ואם יסן: כול שפיר להגיע שם על ידי שבה תבה והמגדל ונעמד בארץ הסמוך לקבר ויטל הערוב משם על ידי איה כ"ל. ויבטנן אברהם סעיף קטן ה משמע דבעינן שיהא המגדל מחוץ ארבעים סאה, שהוא אמה על אמה ברום שלש אמות; ואין זה מרחק כל כך בזה, דהמגדל הוא רק משום הרחקה כמו שכתבו התוספות, גם מה שכתב שישל הערוב על ידי פשוטי כלי' עין שלא יתנה בו רוב ספח, אין זה מרחק בזמנה, שכלאו הכי פלנו טמאי מחיים*: *** במקום אחד.** אחי לאפוקי היכא דלא יכול להגיע אליה* וכדלקמה, אבל היכא דיכול להגיע אליו, אפלו נתפנן לקנות שביטה רחוק ממקום הנחת הערוב, מקרי מקום אחד: כל שהוא בתוך תחומו ויכול להגיע אליו*: *** שהם רפים.** כן פרש רש"י בסוגיא, דמשום דקנה רך הוא קרוב לנדאי שיקטם, והא דמבאר שם להפך דברך לא גזרינן לקטימה, פרש רש"י דהוא ברכים כנרק שלא נקטשו עדין כלל, דאז כנרק חשיב ואין עליו שם אילן, ועל פי זה הרי השלחן ערוך כאן: אכן האחרונים פסקו בהקצת השלחן ערוך (עין ב"ח), וברטב"א מצאתי שחולק לגמרי על פרש רש"י משום דבסוגיא שם משמע להפך וכנ"ל, דענין הרפות אדרבה מעלה היא, ולידיה האסור הוא דוקא בגנים קשים, משום דקנה דק הוא ונאי לשכרו שכיבאוב לטל מפנו ערובו, וברך שרי דיכול לנטוה, אבל בקשה שאי אפשר לנטוה אסור, וכדבריו מבאר גם בפרש רבנו חננאל, אכן נתבאר ברטב"א שם בשם מקצת רבותיו, דאף ברך דשרינן הוא דוקא במין שהוא רך, אבל במין שהוא קשה אף בכרתי אסור, והוא נדעת הרשב"א בעבודת הקדש, והבאנו לעיל בסימן שלו, עין שם: *** ויתחייב חטאת.** כלאוה אינו מבאר, דבלא חמש הוא מנין שהוא רך אחי לידי קטימה שלא במתפנן כמו שפרש רש"י, ואם יסן אין פאן חיוב חטאת, דאינו אלא במתפנן למלאכה ורק שישג בחיבה, וכבר עמד בזה הרשב"א ומפרש דלא כפרוש רש"י אלא כפוזר לעיל, דבוא למלאכה גמורה לשכרו במתפנן בניטלו משום דאי אפשר לנטוה משום דקשה הוא. ולפרש רש"י צריך לומר, דכיון

הַלְכוּת עֲרוּבֵי תְּחוּמֵינֵי סִימָן תַּמַּ

ביאורים ומוספים

[משנב ס"ק ט]

הוא הדין בהניחו באמצע התחום ונתגלגל בתוך ארבע אמות שמתוך לתחום⁽¹⁴⁾, נמי דינא הכי⁽¹⁵⁾.

מכפי שהיה, ורק מחמת שאין ידוע איזהו ההיתר ואיזהו האיסור נאסר הכל באכילה מספק, מ"מ לענין עירוב כיון שמתחילה היה כשר לעירוב ולאחר מכן נפסל לכך, יש לומר בזה שמעמידים על חזקה דמעיקרא, וכן אמרו בגמרא (עירובין לו, א) שאם עירב בפירות ויש ספק אם נדמעו מבעוד יום או משחשיכה, מעמידים את הפירות על חזקתם וחל העירוב, והרי דימוע הוא איסור המעורב בהיתר.

ובביאור הדבר כתב החזון יחזקאל (תוספתא עירובין פ"ב הי"א), שלענין עירוב שם ההיתר הוא ראוי לאכילה, ואם כן כל שאירע דבר שמחמתו שוב אינו ראוי לאכילה, אף שאירע הדבר מחמת איסור אחר שנתערב בו ולא מחמת עצמו, יש כאן שינוי השם לענין עירוב, ועל כן יש לומר בזה חזקה גם לדעת האומרים שאין אומרים חזקה בתערובות איסור.

[משנב שם]

בענין סעודה הראויה לאכל בין השקשות⁽¹⁶⁾.

19) ואם בבין השמשות היה הדבר בספק, ואחר כך התברר הספק, כגון באופן המוכר בגמרא (עירובין לו, ב) שעירב בשתי ככרות של תרומה אחת טהורה ואחת טמאה והתערבו ואין ידוע איזו טהורה ואיזו טמאה, שהדין הוא שאין זה עירוב כיון שאינו יכול לאכול אף אחת מהן מבעוד יום, והתברר באמצע השבת איזו מהככרות היא הטמאה, הסתפק הגאון יעקב (עירובין שם ד"ה מתני מתנה אדם) אם הדבר דומה למפתח שאבד ונמצא בשבת שעירובו עירוב, או שיש לחלק שכיון שבין השמשות לא ידע איזו טהורה, נמצא ששתייהן אסורות עליו מספק, אבל אוכל הנמצא במגדל אין המניעה מצד האוכל, אלא שחסרון ידיעת מקום המפתח מעכבתו.

[משנב ס"ק כז]

שקנה שבייתו ברגליו, שהוא עומד שם⁽¹⁷⁾.

20) ואם היה מהלך בכניסת השבת, דעת הראב"ד (הובא ברמב"ן עירובין מג, א) שלא קנה שבייתה. והרשב"א (עבודת הקודש בית נתיבות שער ה" ס"ב כא) כתב, שלעולם קנה האדם שבייתה במקום שהוא שם, אפילו אם היה מהלך.

[משנב ס"ק כח]

בפת אפלו לכתחלה⁽¹⁸⁾.

21) ובשונה הלכות (ס"ג) כתב, שמדברי החו"א (א"ח ס"י קט ס"ק טז ד"ה א"ח) מבואר שאפשר לערב בפת אפילו ביום ראשון, ואין צריך דוקא בערב שבת [וראה שם בחו"א לענין עירוב אחר קבלת שבת, ובביה"ל לעיל ס"י רסא ס"ד ד"ה אין].

[משנב ס"ק לו]

משערין לעולם בסעודות בינוניות⁽¹⁹⁾.

22) היינו שיעור מוזן שתי סעודות בינוניות. ואף שבשבת צריך לאכול שלש סעודות [כמבואר בשו"ע לעיל ס"י רצא ס"א], כתב הכף החיים (ס"ק מז) שכמו שאמרו במשנה (עירובין פב, ב) בשיעור הסעודה שמשערים אותה כפי מוזנו בחול ולא כפי מוזנו בשבת כדי להקל על המניח את העירוב, כמו כן הקלו שלא יצטרך להניח מוזן ג' סעודות, ודי בשתי סעודות.

המשך מעמוד קודם

דאורייתא, חל העירוב אף על פי שלא היה בידו בין השמשות, שכיון שמצאו לאחר מכן נחשב כאילו היה בידו, כיון שמצוי הדבר שימצאונו

14) ואף שאם יצא הוא עצמו חוץ לתחום אפילו אמה אחת אסור לו לחזור [כמבואר בשו"ע לעיל ס"י תה ס"א], כתב הבי"ד (ד"ה ומ"ש והוא) שאדם זה שקנה שבייתה במקום עירובו יש לו שם ד' אמות, ולכן אם נתגלגל העירוב בתוך עדיין עירובו עירוב, אבל היוצא חוץ לתחום אמה אחת שמקום שבייתו בביתו ושם הם הד' אמות שלו, אין נותנים לו עוד ד' אמות. [והחזו"א הוסיף (א"ח ס"י פ ד"ה רמב"ם)]. שאף באופן שהעירוב היה מונח בתוך תחומו, מ"מ לענין זה דנים כאילו קנה שבייתה במקום הנחת העירוב, וציון לדברי הביה"ל (ד"ה בסוף) שהסתפק בזה].

15) ואף על פי שקבע את מקום שבייתו במקום הנחת העירוב בתחילה, שהוא רחוק מהמקום שאילו התגלגל העירוב, מ"מ קנה עירובו, וכמו שכתב בביה"ל לעיל (ס"ב ד"ה במקום) שדי בזה שיכול להביאו אצלו.

[משנב ס"ק כב]

דצריך שיהיה מנה במקום שיהיה ביכלתו להגיע אליו בין השקשות⁽¹⁶⁾.

16) ואף שלא גזרו על שבות בבין השמשות [כדלעיל בשו"ע ס"ב] ואיסור תחומין הוא מדרבנן, מ"מ כתבו התוס' (עירובין לה, א ד"ה נתגלגל) שכיון שאם היה קונה שבייתה במקום שנתגלגל העירוב לשם, נמצא שבבין השמשות הוא עומד חוץ לתחומו ואין לו אלא ד' אמות, משום כך תינקו חכמים שלא יהיה עירוב אלא כשהוא בתוך תחומו. והירטב"א (שם ד"ה אמר רבא) תירץ, שאפילו שיכול להביאו, מ"מ כל שהוא חוץ לתחום ביתו שאינו יכול ללכת לשם בהיתר גמור, אינו קונה לו עירוב. והבית מאיר (ס"י ששה ס"ח) ביאר דבריו, שכונתו לחלק בין איסור שבות של דבר אחר, שאינו מונע את קניית העירוב, לבין איסור שבות מחמת איסור תחומין גופו, שכיון שאת זה העירוב בא להתיר, כל שאינו יכול ליטלו בהיתר גמור מחמת איסור תחומין אינו קונה שם שבייתו.

[ביה"ל ד"ה בסוף]

ונתגלגל לחוץ אפלו אפה אמת, לנדפת לא הוי עירוב⁽¹⁷⁾.

17) והחזו"א כתב (א"ח ס"י פ ד"ה רמב"ם), שגם הרמב"ם מודה שמועיל גם אם לא נתכוין לקנות בסוף תחומו ממש, שכיון שיכול להביאו אצלו למקום שבייתו, הרי זה עירוב. ורק בנתגלגל יותר מד' אמות מתחום ביתו אינו מועיל, כיון שאילו היינו מחשיבים את מקום הנחת העירוב למקום שבייתו הרי הוא עומד מחוץ לתחום שבייתו.

[משנב ס"ק כה]

דמלבד שלא היה לו חזקה בשדות⁽¹⁸⁾.

18) ואם נפל דבר איסור לתוך העירוב ואין ידוע מתי נפל, האם אומרים בזה העמוד היתר על חזקתו ותולין שנפל אחרי בין השמשות, כתב השב שמעתתא (שמעתתא ג סוף פ"ז) שיש לומר בזה שמעמידים על חזקה דמעיקרא וכשר. ואף לדעת הרא"ש ועד פוסקים שאין לומר חזקה דמעיקרא על היתר המעורב באיסור, כיון שגם לאחר שנפל האיסור לתוכו לא השתנה הזדיתר בעצמותו

העירוב, כיון שיתכן שיוכר היכן המפתח. וכן גם אם אבד לגמרי ולאחר מכן נמצא המפתח בשבת במקום שיכול להביאו בלא מלאכה

הלכות ערובי תחומין סימן תמ

ערה

באר הגולה

ח משנה שם ליה
 ידקדוקי שם לה נבא
 שם ובפוש וש"י
 ט שם בפשטה י"ט
 במשנה קב"י י"ט
 יבכ"י שמעון
 כ צמח"ל ליל
 כ"ב סימן שער ל משנה
 מ"ט ובכ"י והר"ה
 מו ה"ר"א ש"ש פ"ק
 ה"ק"ר, ופשוט הוא
 מ"דו ו"שן ל"ע"ל סימן
 ט"ו ש"ש בפשטה
 ח"א משנה ש"י פ"ב
 ע ב"ר"א ש"ל
 פ ארבעתן ק"א"י

דאלו חולצה בשמי סעודות פ"י מו"טו פ"י ב"ח"י"ס פ"ר"ש דב"ר הסוד

ערובו ארבע אמות. ח"לפ"ק, המניח ערובי תחומין שלו (יט) * בסוף התחום (ד) (כ) ונתגלגל, בתוך ארבע אמות (כא) הרי זה ערוב, חוץ לארבע אמות (כב) אינו ערוב: ו' אבד ערובו או נשרף, או אם היה בסוף התחום ונתגלגל חוץ לארבע אמות, או שהיתה (כג) תרומה ונטמאת, (כד) מבעוד יום אינו ערוב, משחשקה הרי זה ערוב, שקנינת הערוב בין השמשות: 'אם (ה) ספק, קשר, שספק הערוב קשר, והוא שהיתה לו חזקת פשרות, גגון זה שהניחו שם וארע בו ספק, אבאל אם לא היה לו חזקת פשרות, (כה) גגון ספק אם הנח שם אם לאו, לא: ז' לביצד עשית ערוב, אם רוצה לילך בסוף התחום או בתוכו (כו) ולהחשיף שם, (כז) זה הוא עקר (כח) מצנתו, ונאפלו לא אמר 'שביתתי במקומי' אלא החשיף שם ושתק, (כט) לא שנא מי שיוצא מביתו להחשיף על התחום ולא שנא מי שקב בדרך וחשקה לו, קונה אלפים אמה בלא אמירה. * י'אם אינו רוצה לטרח להחשיף שם, ילך מבעוד יום ויניח שם מ'זון שתי סעודות, (י) כל אחד ואחד (ל) * כפי מזונו (י"א) שהוא חולצה, (לא) או רעבתן, שעורו שתי סעודות מ'בינוניות שהם

באר היטב

דנתפון לשבת בעיר היא חשוכה לו כד"א ראין לו ד"א אחרים, אבל הכא שהוא רוצה לעקר דירתו בעיר, ראוי לתת לו במקום שמוניח ערובו ד"א פי שם ביתו, עכ"ל. וע"ן ש"י. וע"ן סימן תה ס"ק א' ב': (ה) ספק, ערב בספק טרפה אינו ערוב, דב"י סעודה הראיה לאכילה, מ"א: (ז) כל אחד. ע"ן ט"ו ומ"א מה שהגיהו:

באר הלקה

דעצם המלאכה יש בו חיוב חטאת וקרוי שיעשו, גזרו בו אף שיעשה שלא במתקן: * בסוף התחום ונתגלגל וכו'. הנה בטור לא נזכר לשון זה ד'הניח בסוף התחום, ורק בסתמא נתגלגל מחוץ לתחום, וכן משמע מרש"י דבור המתחיל 'הנחתו', וביותר מזה מרובנו ינתן דבור המתחיל 'אינו', ולא נזקק להניח בסוף התחום, והוא הדין בהניח בתוך התחום ונתגלגל, כל שהוא ע"ן בתוך ארבע אמות של תחומי הרי ערוב, ודחשיב כאילו לא יצא ע"ן לחוץ, וכן משמע מסתימת דמאחרונים שאין חלוק בזה, וע"ל פ"י זה בחבתי הדברים במשנה ברוה. ולשנא דהתמכר נובע מלשון הנמכרים, ונכל לו לומר דנכס דבר המצוי, להתגלגל מסוף התחום לחוץ לתחום, אבל אין להכ"י נמי דאם הניחו בתוך התחום חרוץ מסוף התחום וארע שהתגלגל עד חוץ לתחום, גם"ן דינא הכי, אכן מדברי הרב המגיד ושם פ"ק ו' תלכה יא' מוכח שהדין דהנמכרים נזקק אמר 'הניחו בסוף התחום, ומשום דערובו קונה לו ארבע אמות במקום שהוא מנה, ולכן בנתגלגל בסוף הארבע אמות לא חשיב ע"ן יצא חוץ לתחום, אבל בהניח ערובו בתוך התחום אקה אמות ונתגלגל לחוץ אפלו אקה אחת, לדעתו לא הוי ערוב¹⁷² דהוא הדין לתחום יצא ונכמו באדם שצא חוץ לתחום, ולא אמרין דיש לערובו גם חוץ לתחום רק היכא דהניח ערובו שם דקנה לו ארבע אמות, ויחרין בזה קשית וכו'. ינתן שהיכא בטי", וצריך ע"ן: * ואם אינו רוצה לטרח להחשיף וכו'. דערוב הרגל אינו יכול לעשות על"י שליח פ"י אם על"י ע"מ [אחרונים]: * כפי מזונו אם הוא חולצה, הני, דלא בעינן לדידה אפלו קששה ביצים

משנה ברורה

(יט) חשבינן פלחה כארבע אמות: (יט) בסוף התחום. הוא הדין (כ) בהניחו באמצע התחום ונתגלגל בתוך ארבע אמות שמחוץ לתחום¹⁷⁴, נמי דינא הכי¹⁷⁵: (כ) ונתגלגל. מבעוד יום, והוא הדין (כא) אפלו אם גלגלו בעצמו בכננה [אחרונים]: (כא) הרי זה ערוב. דהארבע אמות ש"ן לתחומו, וכנ"ל. ואם יכול להניח לבתחלה הערוב בתוך ארבע אמות שמחוץ לאלפים, יבאר לקמן בסע"ף יא: (כב) אינו ערוב. דצריך שהיה מנח במקום (כג) שהיה ביכולתו להניח אלו בין השמשות¹⁷⁶, וכ"ן שהוא חוץ לתחום במקום שהוא עומד בין השמשות ולא יוכל להגיע אליו, לא הרי ערוב, ונשאר על תחום ביתו, וכדלעיל: ו' (כג) תרומה ונטמאת. דלא חזי לא לכהן ולא לישראל: (כד) מבעוד יום. אפלו קאי: (כה) גגון ספק אם הנח. והוא הדין בהניח לבתחלה (כז) ספק תרומה טמאה (כז) או ספק טרפה דאינו ערוב, דמלבד שלא היה לו חזקת פשרות¹⁷⁸, (כח) בעינן סעודה הראיה לאכל בין השמשות¹⁷⁹, וכאן שהוא ספק אסור, אינה ראיה: ז' (כו) ולהחשיף שם. הני, שהיה יושב שם כל בין השמשות עד שחשקה ודאי [חיי"אדם, וראיה מלקמן סימן תטו סע"ף ב:]: (כז) וזהו עקר וכו'. רוצה לומר, שקונה שביתתו ברגליו, שהוא

עומד שם¹⁸⁰ בעת שנכנס השבת: (כח) מצנתו. והוא הדין ד"כול לערב בפת אפלו לבתחלה¹⁸¹, אלא דעקר התקנה הוא ברגל, (כו) וכדי להקל עליו שלא יצטרך לילך שם בעצמו ודוק ולישב שם עד שתחשך, התירו לערב בפת, שאינו צריך לישב שם עד שחשכה, וגם יוכל לשלח על"י שליח, וכדלקמיה: (כט) לא שנא וכו'. הני, דבשתיקה אין צריך אמירה ודי בשתיקה, אבל מכל מקום יש נפקא מזה, דכשיוצא מביתו, הוא דוקא ביוצא (כו) לעמנת להחשיף על התחום כדי לקנות שם שביתה, אבל סתמא, דהניגו שצא מן העיר וחשקה לו חוץ תחומו ולא נתפון לקנות שם שביתה, אינו קונה שם שביתה אלא בביתו כ"ן שהוא סמוך לביתו, אבל הבא בדרך וחשקה לו, אפלו לא נתפון לקנות שם שביתה, ממילא קנה שם שביתה ויש לו אלפים לכל רוחותיו ונאפלו הוא ישן, כמו שנתבאר לעיל סימן תא [אחרונים]: (ל) כפי מזונו אם הוא חולצה. ק"ך צריך לומר, ורוצה לומר, (מ) דחולצה משערין מ'סעודות שלו כפי אקלו ולא בעינן אפלו קששה ביצים, והוא הדין (ט) דלוקן משערין גם"ן כפי אקלו, אבל לאדם בראי (ה) משערין לעולם בסעודות בינוניות¹⁸², וכדלקמיה: (לא) או רעבתן. צריך לומר ורעבתן, דלא קאי ארע"ל רק דין אחד אשמועין, ודחולצה בדידה

שער הציון

(יט) ש"ס ופוסקים בכמה מקומות: (כ) כן משמע מסתימת אחרונים. וע"ן באר הלקה: (כא) ט"ו ואלהי רבה ותוספת שבת, דלא כדמשמע מ"ח: (כב) רש"י ושא"ר פוסקים: (כג) גמרא: (כד) מגן אברהם: (כה) מגן אברהם, וכן הוא ברמב"ם. וטעם, דחזקת פשרות תלי בפלגתא, דהסוכרין בסימן תטו סע"ף ב' וג' בדין השמשות הוי ערוב, סבירא להו דלא בעינן חזקת פשרות, וכמו שכתב בהרב המגיד, ורק בספק הניח משום דספק אם הניח כלל גזר, וכמו שכתבו האחרונים בסימן שער, אבל בספק טרפה לכלי עלמא אינו ערוב, דאינה ראיה לאכל בבין השמשות, והוא פשוט ב"ש"ס ונמכרים: (כו) גמרא: (כז) ונראה דבמה שיוצא מביתו כדי להחשיף על התחום, זהו נקרא מכן כדי לקנות שם שביתה, ואינו צריך לחשב בהדיא שקבא שם כדי לקנות שביתה, ולא משמע הפוסקים רק היכא דצא סתם מן העיר וחשקה לו, וכן משמע קצת מן תוספות ד"ך מט עמוד ב' דבור המתחיל צמ"ר, ע"ש, ומדברי הרשב"א בחדישו, אכן מדברי הלבוש בסע"ף זה לא משמע הכי, וכן לקמן בסימן תטו סע"ף ב' משמע גם"ן דבדין הלבוש, וצריך ע"ן למעשה: (מ) ב"ח"י"ס פ"ר"ש דב"ר הסוד פ"ח ו"מגן אברהם וט"ו. וכן משמע מהג"ר: (מ) גמרא: (ל) עבודת הקדש: